

Claudia Buch

Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου

κ. Δημήτριο Παπαδημούλη
Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
60, rue Wiertz
B-1047 Βρυξέλλες

Φρανκφούρτη, 13 Μαρτίου 2024

Σχετ.: Η επιστολή σας (QZ-001)

Αξιότιμο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αγαπητέ κύριε Παπαδημούλη,

Σας ευχαριστώ για την επιστολή σας σχετικά με τα επίπεδα των επιτοκίων καταθέσεων στην Ελλάδα, την οποία μου διαβίβασε η κα Irene Tinagli, πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, μαζί με συνοδευτική επιστολή στις 2 Φεβρουαρίου 2024.

Μας ρωτήσατε πώς οι εποπτικές αρχές αξιολογούν τα επιτόκια καταθέσεων στην Ελλάδα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και εάν θεωρούν ότι υπάρχουν περιθώρια αύξησής τους, δεδομένων των βελτιωμένων δεικτών κερδοφορίας και ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών.

Ο κανονισμός ΕΕΜ¹ αναθέτει στην ΕΚΤ το καθήκον να εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα από προληπτική σκοπιά, ενώ τα εποπτικά καθήκοντα που δεν ανατίθενται στην ΕΚΤ, όπως ο ανταγωνισμός και η προστασία του καταναλωτή², εξακολουθούν να εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρμόδιων αρχών. Οι εποπτικές αρχές δεν αξιολογούν την καταλληλότητα των επιτοκίων καταθέσεων που παρέχουν τα πιστωτικά ιδρύματα, δεδομένου ότι ο καθορισμός των επιτοκίων είναι επιχειρηματική απόφαση και αποτελεί μέρος της συμβατικής σχέσης του ιδρύματος με τους πελάτες του. Ως εκ τούτου, δεν μπορώ να σχολιάσω τέτοια ζητήματα. Αντιθέτως, εναπόκειται στις αρχές ανταγωνισμού και προστασίας του καταναλωτή να διασφαλίσουν ότι ο ανταγωνισμός δεν παρακωλύεται από τεχνητά εμπόδια σε σχέση με την είσοδο στην τραπεζική αγορά ή την αποχώρηση από αυτήν και ότι οι πελάτες μπορούν να επιλέγουν ελεύθερα μεταξύ εναλλακτικών προσφορών.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287, 29.10.2013, σ. 63), ο οποίος είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ELN/TXT/?uri=celex%3A32013R1024>.

² Όπως παραπάνω, αιτιολογική σκέψη 28.

Γενικά, ως αρχή προληπτικής εποπτείας, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, μαζί με τις εθνικές εποπτικές αρχές, επιδιώκει να διασφαλίζει ότι οι τράπεζες παραμένουν ανθεκτικές ακόμη και σε περιόδους έντασης. Στο πλαίσιο αυτό, οι εποπτικές αρχές παρακολουθούν τους δείκτες ρευστότητας και την κερδοφορία από τη σκοπιά της αξιολόγησης ευπαθειών που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την ευρωστία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο των εργασιών μας όσον αφορά τις εποπτικές προτεραιότητες του ΕΕΜ³, αξιολογούμε επί του παρόντος την ετοιμότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να αντιμετωπίσουν τις πιο ευμετάβλητες πηγές χρηματοδότησης, το υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων), την πιθανή υποβάθμιση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και τυχόν περαιτέρω ανατιμολόγηση στις χρηματοπιστωτικές αγορές σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Η ταχύτητα μετάδοσης των επιτοκίων έχει σημασία σε αυτό το πλαίσιο καθώς επηρεάζει τα καθαρά επιτοκιακά περιθώρια των τραπεζών. Γενικά, το επιτόκιο των καταθέσεων τείνει να αποκρίνεται στις αυξήσεις των επιτοκίων πολιτικής με κάποια χρονική υστέρηση. Αυτή η τάση ενίσχυσε τους τελευταίους μήνες την κερδοφορία και την ανθεκτικότητα των ευρωπαϊκών τραπεζών, καθώς τα επιτόκια των δανείων προσαρμόστηκαν ταχύτερα από ό,τι τα επιτόκια των καταθέσεων. Ωστόσο, από προληπτική σκοπιά, αυτό το φαινόμενο μπορεί να έχει συνέπειες για τη βιωσιμότητα των κερδών των τραπεζών, τη ρευστότητα και τα προφίλ χρηματοδότησής τους, καθώς και για τη διαχείριση των κινδύνων επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο. Στο πλαίσιο αυτό, και όπως τονίστηκε στις εποπτικές προτεραιότητες του ΕΕΜ, οι εποπτικές αρχές διενεργούν στοχευμένες αξιολογήσεις και επιτόπιες επιθεωρήσεις όσον αφορά τα σχέδια των τραπεζών για τη ρευστότητα και τη χρηματοδότησή τους, καθώς και τις πρακτικές διαχείρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τους.

Όσον αφορά τις πιθανές διαφορές των επιτοκίων καταθέσεων μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ και συγκεκριμένες λεπτομέρειες που αφορούν την Ελλάδα, μπορείτε να συμβουλευθείτε πρόσφατη μελέτη της Τράπεζας της Ελλάδος⁴.

Με εκτίμηση,

[υπογραφή]

Claudia Buch

³ Εποπτικές προτεραιότητες του ΕΕΜ για την περίοδο 2024-2026, ΕΚΤ, 2023, διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/priorities/html/ssm.supervisory_priorities202312~a15d5d36ab.el.html.

⁴ Βλ. την Ενδιάμεση Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική Πολιτική 2023, διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://www.bankofgreece.gr/Publications/Inter_NomPol2023.pdf